

Baptistengemeente Dordrecht

stelen of teruggeven

Stelen (1)

Ex. 20:15

Steel niet.

Ef. 4:28

Laat wie steelt niet meer stelen, maar eerlijk de kost verdienen door zelf hard te werken om iets weg te kunnen geven aan wie het nodig heeft.

Het Hebreeuwse woordje voor stelen is het woordje *ganaf*. In straattaal komt dat soms terug. Het Surnaams woordenboek geeft aan dat dat woordje een *kruimeldief* betekent. In Exodus 20 wordt echter veel meer dan dat bedoeld. De achtergrond van dit gebod was het verbod op slavernij. Mensen waren dan het bezit van iemand en hadden geen rechten. Jozef was zo naar Egypte verkocht. Heel het volk Israël had in Egypte ondervonden wat het betekende om slaaf te zijn. De Joodse wet was dan ook

duidelijk. Op slavernij stond de doodstraf (Ex. 21:16). Maar dat werd verder doorgetrokken. Mensen die in schulden kwamen en daardoor afhankelijk werden moesten elke zeven jaar een nieuwe kans krijgen (Dtr. 15: 12-15). Daarmee voorkwam je de spiraal van armoede. Het verbod van diefstal ging zelfs zo ver dat woekerrente werd verboden (Ex. 22:24, Lev. 25: 35-38). Maak geen misbruik van mensen. Dan ben je aan het stelen.

Stelen (2)

Het Hebreeuwse woordje voor stelen wordt gebruikt als het gaat om het wegnemen van goederen. Er zit ook nog een andere kant aan. Een aantal keer lezen we hoe als het ware de zielen van mensen worden gestolen. Misschien wel meest duidelijke voorbeeld is in 2 Sam. 15:6, waar Absalom achter de rug van David om koning probeert te

worden. Met mooie woorden gaat hij naar de mensen toe. *Zo stal hij het hart van de mannen van Israël*, staat er (HSV). Recht en gerechtigheid hebben niet alleen te maken met materiële zaken. Het begint diep in het hart. Hoe kijk je naar elkaar. Hoe ga je met elkaar om? Heb je het beste of het slechtste met elkaar voor?

De diepere laag

Onder het verbod op stelen ligt een diepe laag. Dat is de laag van het geloof. Stelen is op een slinkse manier je iets toe-eigenen. Het is het toe-eigenen van wat een ander behoort. Ten diepste, het is het je toe-eigenen van wat God toebehoort. De rabbijnen stellen de vraag, wie moet je strenger bestraffen: een dief of een rover? Het treffende antwoord dat zij geven is dat de dief strenger gestraft moet worden, want die handelt in het geniep, terwijl

een rover in het openbaar handelt. Misschien een wat rare vergelijking, maar het geeft iets van het werkelijke probleem van diefstal aan. Mensen zijn stiekem bezig. In het nieuwe testament lezen we hoe Ananias en Saffira stiekem wat van hun bezit hadden achter gehouden. Om zelf iets te houden was geen probleem, maar ze zeiden alles gegeven te hebben. Petrus zegt dan: *Je hebt niet gezondigd tegen mensen, maar tegen God!* (Hand. 5:4)

stelen ja/nee

niets zeggen als je teveel wisselgeld terugrijgt in de supermarkt

een kopietje voor jezelf op het werk draaien

downloaden muziek internet

bloemen plukken in het park

brood meenemen als je honger hebt

belastingopgave creatief invullen

bewaren inheemse kunst uit Indonesië in musea in Nederland

grondstoffen in Afrika goedkoop opkopen

Jesus over stelen

Stelen is je iets toe-eigenen ten koste van anderen. In de prediking van Jezus komt dat een aantal keer terug. Je kunt denken aan zijn uitspraak over heersers die alleen maar de baas willen zijn (Luc. 22:25). Of je kunt denken aan de harde woorden van Jezus over sommige Farizeeën: *Jullie verslinden de huizen van de weduwen. Wee U...* (Matt. 23:14). De tempel wordt zelfs een *rovershol* van de wisselaars genoemd (Matt. 21:13). Jezus zelf toont een heel andere houding. Hij is koning, maar ook

knecht. Hij komt niet om de ziel van mensen te stelen, maar om mensen juist hun ziel terug te geven. Als ze ziek zijn. Als ze schuldig zijn. Als ze zich geen raad meer weten. Telkens spreekt Jezus woorden van hoop en healing. In de bergrede wijst Jezus ook nog op een andere kant: *Geef hem die van U nemen wil. Ga twee mijl mee, als je er één wordt geprest* (Matt. 5: 38-39). Dan worden ineens de rollen omgedraaid. Je bent geen slachtoffer meer. Jij krijgt het initiatief!

Rentmeesterschap

Hoe ga je op een goede manier om met de schepping en met je naaste? Er is heel wat afgeschreven over een goed rentmeesterschap. De basisgedachte daarbij is: Heel de wereld is van God. Wij zijn rentmeesters die in Gods naam de aarde beheren. Nergens in de bijbel lezen we dat God iets heeft tegen bezit of tegen geld verdienen. Wel lezen we dat Jezus wijst op de verslavende

werking er van. Geld en bezit kan je in zijn macht krijgen. Overvloed is een zegen van God, ga daar op een goede manier mee om. Paulus vat dat mooi samen in Ef. 4:28: *Laat wie steelt niet meer stelen, maar eerlijk de kost verdienen door zelf hard te werken om iets weg te kunnen geven aan wie het nodig heeft.* Daar ligt een grote uitdaging in onze tijd.

tien geboden

- 1 Laat in alles zien dat ik je enige God ben
- 2 Creëer geen nep goden
- 3 Misbruik mijn naam niet
- 4 Ontvang de rustdag als mijn geschenk
- 5 Heb respect voor je ouders
- 6 Vermoord niemand in woorden of daden
- 7 Pleeg geen overspel
- 8 Eigen je niets toe dat van een ander is
- 9 Laten je woorden echt zijn
- 10 Begeer niet iets dat een ander heeft

verdieping

Rentmeesterschap OT
Deutr. 10: 17-18
I Kron. 29:10-16

Rentmeesterschap NT
Matt. 25: 14-30
Luk. 16:1-9
I Tim. 6:6-10

vragen

- 1 Heb je wel eens met diefstal te maken gehad? Wat vond je er het ergste aan? Wat heeft het met jou gedaan?
- 2 Wat vind je zelf wel/niet een vorm van diefstal in de voorbeelden stelen ja/nee? Waar ligt de grens? Hoe ga je er zelf mee om?
- 3 Absalom stal het hart van mensen (2 Sam. 15:6). Weet je voorbeelden daarvan in onze tijd?
- 4 Zou je ook een dief kunnen zijn van de energie van je naaste? En kun je dat doortrekken naar jezelf? Is bijvoorbeeld roofofbouw op je eigen lichaam en geest plegen ook een vorm van stelen?
- 5 Vind jij jezelf een goede rentmeester? Wat zou je willen leren? *Als je veel geeft zal je ook veel ontvangen* (vgl. Luc. 6:38 HSV). Heb je daar ervaring mee? Wat vind je van de gewoonte jaarlijks je tienden te geven?
- 6 Kun je bedenken hoe wij als kerk de ziel aan mensen kunnen teruggeven? Hoe ga je dat als kring praktisch maken?